

Урок 102. ЗАКРІПЛЕННЯ ВИВЧЕНОГО

Дата _____

Клас _____

Мета: повторити вивчене про дієслово; розвивати уважність, спостережливість, мовлення учнів, вміння аналізувати; виховувати любов до природи.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ (див. додатковий матеріал до уроку на с. 3)

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ Й МЕТИ УРОКУ

IV. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

1. Робота за підручником (вправи 366–368, с. 160–161)

2. Робота в парах

— Вставте в речення дієслово, яке підходить за змістом.

Через поле, через гай ... хлопчик Помагай. Аж ось прямо на них ... вовк, такий страшенний та здоровенний. За старою ведмедицею втомлено ... ведмежа. (*Ходить, суне, пленталось*)

3. Усні вправи

1) Прочитайте текст. Яку пору року в ньому зображено? Назвіть синоніми.

Голі дерева вже давно готові до зими, сплять. Поринули в сон жуки й павуки, ховрашки й бабки, змії та жаби. Дрімають лини й карасі в озерних виїмках.

То дощ, то сніг...

2) Відгадайте загадку.

- Ішов довгов'яз, у землі зав'яз, із землі всіх повиганяв.
Назвіть дієслова. Визначте їхній час.

4. Диктант

НАД ДНІПРОМ

Зелені кручі звелися над Дніпром гордовито й велично. Здається, на тих розлогих косогорах відпочивають віки.

Землі нашої вороги знищити не змогли. Цей чудовий косогір, що від пам'ятника Богданові спускається терасами над Дніпром, віддавна називається Володимирівською гіркою.

На середній терасі звівся у бронзі князь Володимир. Він стоїть, здається, тут віки, ніби стереже спокій рідної землі. (*54 слова*)

За І. Цюпою

5. Додаткові вправи

1. Списати текст. Замінити дієслова у майбутньому часі дієсловами минулого часу, визначити рід.

ПЕРША КВІТКА ВЕСНИ

Під листяною ковдрою землі буде зимувати цибулинка проліска. Довгу зиму вона буде дрімати й прислухатися: чи не заспіває жайворонок.

Раптом цибулинка почує спів жайворонка. Весна!

І сонечко з радістю буде допомагати квітці прокинутися.

2. Прочитати, пояснити зміст. Виписати дієслова, визначити їх особу, число, час. Виділити закінчення, порівняти їх.

1) Через вікно весь світ не побачиш. 2) Якщо зранку попрацюєш — не пожалкуєш. 3) Не гріє залізо не зігнеш. 4) Одним пальцем голки не вдержиш. 3. Прислів'я та приказки прочитати, пояснити, списати. Дієслова 3-ї особи однини підкреслити, виділити закінчення.

1) Доки губки не притиснеш, вона води із себе не випустить. 2) В чужій кошарі овець не розведеш. 3) Як вогню не запалиш, дим очі не колотиме.

4. Прислів'я та приказки прочитати, пояснити, списати. Дієслова чоловічого роду минулого часу підкреслити, вказати питання, на які вони відповідають.

1) Не говори про все, що вчитати з книг зумів, а говори про те, що, прочитавши, зрозумів. 2) Прислів'я сказав — дорогу показав, приказку сказав — душу розрадив. 3) Не той багато прожив, кому багато років, а той, хто багато зробив. 4) Ще нічого не зробив, а вже відпочити сів. 5) Як їв, то аж упрів, а як працював, то аж задрімав.

5. Записати лише ті прислів'я, що містять дієслова в неозначеній формі.

- 1) Легко втратити, тяжко знайти.
- 2) Око бачить далеко, а розум ще далі.
- 3) Яків, то аж упрів, а як працював, то аж задрімав.
- 4) Грамоти вчиться, завжди згодиться.
- 5) Щоб других навчати, треба самому вміти.
- 6) Краще мовчати, ніж брехати.
- 7) Умієш говорити — уміє слухати.
- 8) Краще недоговорити, ніж переговорити.

6. Бліцопитування

- Дієслово — це ... (частина мови, що означає дію предмета і відповідає на питання що робити?, що зробити?).
- Яким членом речення найчастіше буває дієслово? (Присудком)
- Що таке неозначена форма дієслова? Чому ця форма одержала таку назву? (Це початкова форма. Відповідає на питання що робити?, що зробити?. Не вказує ні на час, ні на особу, ні на кількість виконавців дій.)
- Які є часові форми дієслова? (Можуть бути у формі теп. ч., мин. ч., майб. ч.)
- На яку дію вказують дієслова минулого часу? теперішнього? майбутнього?
- Як змінюються дієслова минулого часу? теперішнього? майбутнього?
- Яким членом речення найчастіше є дієслово?
- З якою частиною мови в реченні найчастіше пов'язане дієслово? (З іменником)

V. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

- Яку частину мови називають дієсловом?
- Яка форма дієслова є початковою?
- Які часові форми дієслова вам відомі?
- Яку дію називають дієслова минулого, теперішнього і майбутнього часів? Наведіть приклади.
- Як змінюються дієслова теперішнього, майбутнього і минулого часів? Наведіть приклади.
- Яким членом речення найчастіше є дієслово?

VI. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вправа 369 (с. 161).

ДОДАТКОВИЙ МАТЕРІАЛ ДО УРОКУ

1. Перевірка домашнього завдання (вправа 365)

2. Каліграфічна хвилинка

ДД Дд де ре ер дж дв держава

Живи та міцній, Українська державо!

— Пояснить зміст прислів'я.

Людина пізнається у справі, а держава — в людях.

3. Словникова робота

Вибірковий диктант

— Випишіть словникові слова.

ПРОФЕСІЇ

Усі професії важливі. Всі професії потрібні. І банкір, і агроном, і механік, а також фермер і комбайнер.

4. Фізкультхвилинка

Стали, діти, біля парт.

Кожен з вас здоров'я варт.

Піднімайте руки вгору,

Сонце сили додасть хворим.

Присідайте до землі,

Будуть сили немалі.

А тепер взяли за руки,

Хай покинуть слабкість й муки.

Нам же далі працювати,

То й здоров'я треба мати.